

REFERAT UIA - Udvalg for Ældre og Omsorg d. 22-09-2025

Mødedato Mandag d. 22. september 2025 kl. 19:00

Mødested Kommunalbestyrelsessalen

Indholdsfortegnelse

Forside.....	3
Godkendelse af dagsorden.....	4
Meddelelser.....	5
Orientering om kommende sager til behandling i Udvalg for Ældre og Omsorg.....	6
Orientering om driftsorienterede tilsyn på ældreinstitutioner.....	8
Kortlægning af gerontopsykiatrien (ældrepsykiatrien).....	11
Forslag om vurdering af ældrevenlige boliger på østkysten.....	13
Evt.....	16
Godkendelse af referat.....	17

Punkt .: Forside

Medlemmer:

Nitta Lyberth-Mørch (IA)

Per Berthelsen (D)

Alex Hermansen (D)

Martha Abelsen (S)

Egon Poulsen (S)

Beslutning

Deltager:

Nitta Lyberth-Mørch (IA)

Per Berthelsen (D)

Martha Abelsen (S)

Telefonisk:

Egon Poulsen (S)

Deltog ikke:

Alex Hermansen

Punkt .: Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Dagsorden godkendes.

Punkt .: Meddelelser

Punkt 1: Orientering om kommende sager til behandling i Udvalg for Ældre og Omsorg

Beslutning

Orienteringen tages til efterretning.

Bilag

Bilag 1 Struktur for halvårlig status.pdf

Orientering om kommende sager til behandling i Udvalg for Ældre og Omsorg

Til orientering

SagsID.: EMN-2024-02034

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked – direktør Ejner Grønvold / EJGR

Indstilling

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked indstiller over for Udvalg for Ældre og Omsorg:

1. at orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked orienterer hermed udvalget om kommende sager, som forvaltningen de kommende måneder vil fremsætte til behandling i udvalget.

Forvaltningen ønsker at orientere udvalget om kommende udvalgssager, så udvalgsmedlemmerne har de bedste forudsætninger for at forberede sig, også før dagsordenen for det enkelte udvalgsmøde er fastlagt. Tidspunktet for behandling i udvalget er endnu ikke fastlagt, ligesom der kan ske ændringer i punkterne.

Forvaltningen har på nuværende tidspunkt kendskab til følgende sager, der forventes at komme til behandling i udvalget det næste halve år:

- Orientering om ny aftale med sundhedsvæsenet omkring udskrivninger
- Kvalitetsstandarder 2026
- Status på handicapsektorplanen
- Status på ældresektorplanen

Faste udvalgssager, der behandles flere gange om året, indgår ikke i oversigten.

Forvaltningen orienterer halvårligt om status for ældreområdet. Hidtil har de halvårslige statusser haft samme indhold, men forvaltningen vil fremadrettet skærpe indholdet og give hver halvårslige status et klart fokus. I foråret vil fokus være på den demografiske udvikling og strategiske udvikling indenfor området samt betydning for det fremadrettede arbejde. I efteråret vil fokus være opfølgning på områdets drift, budget og budgetforlig. Begge halvårslige statusser vil fortsat indeholde opfølgning på økonomi og klagesager. Se bilaget.

Økonomisk og ressourcemæssig vurdering fra forvaltningen

Ikke relevant.

Økonomisk vurdering fra Koncernservice

Ikke relevant.

Lovgrundlag og rammesættende dokumenter

- Inatsisartutlov nr. 29 af 17. november 2017 om den kommunale styrelse

Bilag

1. Struktur for halvårlig status

Punkt 2: Orientering om driftsorienterede tilsyn på ældreinstitutioner

Beslutning

Orienteringen tages til efterretning.

Bilag

Samlede sagsresuméer for tilsynsrapporterne

Orientering om driftsorienterede tilsyn på ældreinstitutioner

Tilsyn i perioden december 2024 – marts 2025

Til orientering

SagsID.: EMN-2025-02476

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked – direktør Ejner Grønvold / EJGR

Indstilling

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked indstiller over for Udvalg for Ældre og Omsorg:

1. at orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Kommuneqarfik Sermersooq gennemfører årligt driftsorienterede tilsyn på kommunens plejehjem og ældrekollektiver jævnfør Selvstyrets bekendtgørelse nr. 49 af 31. august 2021 om tilsyn med det sociale område. Formålet med tilsynene er at belyse og vurdere ældreinstitutionernes kvalitet samt at anbefale forbedringsmuligheder. Det er med til at sikre kommunens fastsatte serviceniveau for borgerne samt medarbejdernes arbejdsvilkår.

Der redegøres her for tre tilsyn ført på kommunens plejehjem fra december 2024 til marts 2025:

- Ippiarsuk i Nuuk
- Utoqqaat Illuat i Nuuk
- Puilasunnguit i Paamiut

Bilag 1 er samlede sagsresuméer, hvori bemærkninger og anbefalinger fra tilsynsrapporterne er sammenfattet. I det følgende fremhæves enkelte punkter fra de førte tilsyn.

- Plejehjemmene anvender faglige metoder og værktøjer, men systematikken i pleje- og medicinregistreringer varierer og påvirker kvaliteten
- Anvendelsen af dokumentations- og journaliseringssystemet GetOrganized mangler overblik og struktur, hvilket gør det svært at danne sig overblik over beboernes udfordringer og behov
- Medarbejderne mangler generelt kendskab til arbejdsmiljøorganisationen
- Ippiarsuk har arbejdet målrettet med at opkvalificere medarbejderne i dokumentations- og journaliseringssystemet GetOrganized
- På Ippiarsuk er de retningsgivende dokumenter gjort tilgængelige for medarbejderne
- Utoqqaat Illuat anvender i sit ledelsestilsyn nye skemaer, som giver overblik over, hvilke informationer, der findes/mangler på beboerne
- Puilasunnguit har introduceret døgnrytmeplaner i det daglige arbejde, som på sigt kan sikre kvalitet i plejen, sundhedsfaglige registreringer og daglige notater
- Puilasunnguit har højere sygefravær og udeblivelser sammenlignet med andre institutioner

Som opfølgning på tilsynsførendes bemærkninger og anbefalinger oplyser Fagchef for Ældreområdet, at der vil blive ansat en medarbejder med ansvar for undervisning og kvalitetssikring på tværs af ældreområdet. Funktionen skal sikre en mere systematisk og ensartet tilgang til faglige procedurer, dokumentation og medarbejderundervisning på kommunens ældreinstitutioner.

Økonomisk og ressourcemæssig vurdering fra forvaltningen

Der er ingen økonomiske eller ressourcemæssige konsekvenser.

Økonomisk vurdering fra Koncernservice

Ikke relevant.

Lovgrundlag og rammesættende dokumenter

- Selvstyrets bekendtgørelse nr. 49 af 31.august 2021 om tilsyn med det sociale område
- Inatsisartutlov nr. 13 af 12. juni 2019 om støtte til personer med handicap

Bilag

1. Samlede sagsresumé for tilsynsrapporterne
2. Tilsynsrapport Ippiarsuk 2024
3. Tilsynsrapport Utoqqaat Illuat 2024
4. Tilsynsrapport Puilasunnguit 2025

Punkt 3: Kortlægning af gerontopsykiatrien (ældrepsykiatrien)

Beslutning

Orienteringen tages til efterretning.

Bilag

Bilag 1 - Kortlægning af det gerontopsykiatriske område DA.pdf

Kortlægning af gerontopsykiatrien (ældrepsykiatrien)

Til orientering

SagsID.: EMN-2025-01406

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked – direktør Ejner Grønvold / EJGR

Indstilling

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked indstiller over for Udvalg for Ældre og Omsorg samt Udvalg for Social og Handicap:

1. at orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

I budgetforliget for 2025 blev det aftalt, at der skulle udarbejdes en analyse af gerontopsykiatrien i Grønland. Der blev i forbindelse med budgetforliget ikke afsat midler til opgaven. Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked har derfor udarbejdet kortlægningen med eksisterende ressourcer og faglige kompetencer. Forvaltningen vurderer fortsat, at kvaliteten af kortlægningen er tilstrækkelig til, at den kan anvendes som udgangspunkt for drøftelser om den fremtidige indretning af området.

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked har i forbindelse med udarbejdelsen af kortlægningen forsøgt at indsamle viden og datamateriale fra en række aktører. Forvaltningen har rettet skriftlige henvendelser til Departement for Sundhed og Handicap, Landslægeembedet, Tiliq, Sundhedsvæsenet, Grønlands Statistik og Ilisimatusarfik. Departement for Sundhed og Handicap henviste til allerede eksisterende videnskabelige projekter på området, derudover er det dog ikke lykkedes forvaltningen at få respons eller indgå et egentligt samarbejde med andre aktører omkring udarbejdelsen af kortlægningen.

Gerontopsykiatrien beskæftiger sig med psykiske sygdomme hos ældre og dækker både psykiske sygdomme, som indtræffer i alderdommen, men også dem, der er fortsat ind i alderdommen. Kortlægningen konkluderer, at der i dag mangler botilbud, som indretnings- og personalemæssigt er gearet til at håndtere gerontopsykiatriske borgere. Nogle af borgerne vil have behov for et døgntilbud under Socialstyrelsen. Der er behov for en afklaring af juraen mellem handicapstøtteleven og landstingsforordning om ældreinstitutioner samt en tilpasning af magtanvendelseslovgivningen, hvis andre borgere skal rummes i kommunale tilbud. Udfordringen forventes at vokse med flere borgere med gerontopsykiatriske behov de kommende år. Kortlægningen fremgår som bilag 1.

Økonomisk og ressourcemæssig vurdering fra forvaltningen

Ingen.

Økonomisk vurdering fra Afdeling for Budget og Regnskab

Ikke relevant.

Lovgrundlag og rammesættende dokumenter

- Budgetforlig 2025
- Handicapsektorplan 2021-2026

Bilag

1. Kortlægning af det gerontopsykiatriske område

Punkt 4: Forslag om vurdering af ældrevenlige boliger på østkysten

Beslutning

Indstillingen godkendes.

Bilag

Vurdering af ældre- og handicapvenlige boliger på østkysten

Forslag om vurdering af ældrevenlige boliger på østkysten

Kommunalbestyrelsesmedlem Egon Poulsen (S) forslag til Kommunalbestyrelsen

Til beslutning

SagsID.: EMN-2025-01776

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked – direktør Ejner Grønvold / EJGR

Indstilling

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked indstiller over for Udvalg for Ældre og Omsorg:

1. at administrationen tager forslaget om renovering og ombygning af eksisterende ældre- og handicapvenlige boliger op på ejermøderne med Iserit A/S
2. at forslaget om nye ældre- og handicapvenlige boliger inddrages i de politiske prioriteringer i 10-års-planen for kommunalt boligbyggeri

Sagsfremstilling

Den 17. juni 2025 drøftede Kommunalbestyrelsen kommunalbestyrelsesmedlem Egon Poulsens (S) forslag om vurdering af ældrevenlige boliger i Tasiilaq, Kuummiut, Kulusuk og Ittoqqortoormiit. Kommunalbestyrelsen besluttede, at *"Sagen sendes til Udvalg for Ældre og Omsorg og vil herefter indgå i budgetforhandlingerne"*.

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked har belyst sagen yderligere i forhold til de konkrete boliger, deres stand og deres egnethed til målgruppen.

Vurdering af eksisterende ældre- og handicapvenlige boliger

I Tasiilaq og dertilhørende bosteder er i alt 20 ældre- og handicapvenlige boliger, mens der i Ittoqqortoormiit er 2. Alle boligerne er under Iserit A/S.

Iserit A/S vurderer, at boligerne i Kulusuk og Kuummiut trænger til gennemgribende renovering, mens de resterende boliger på nuværende tidspunkt ikke har behov for renoveringer. Vurderingen af de enkelte boligers stand – på baggrund af oplysninger fra Iserit A/S – er vedlagt i bilag 1.

Standarden for ældre- og handicapvenlige boliger i kommunen er ofte stueejlighed med ingen eller få trin fra gadeplan. Der er ingen fast standard om, at boligerne skal kunne indrettes med plads til hjælpemidler (brede døre, fravær af dørtrin, plads til plejeseng med videre). Ældrevisitationen kategoriserer boligerne i følgende tre kategorier efter egnethed til målgruppen:

- Mest egnet: kørestolsbrugere
- Middel egnet: gangbesværede og/eller rollatorbrugere
- Mindst egnet: beboere, der kan gå på korte trapper med gelænder

Ifølge ældrevisitationens gennemgang af boligerne fra juni 2022 var de to ældre- og handicapvenlige boliger i Ittoqqortoormiit egnede til beboere, der kan gå på få trappetrin, mens boligerne på Tsittamut i Tasiilaq var velegnede til gangbesværede med rollatorer.

Vurdering af behov for flere ældre- og handicapvenlige boliger

Forvaltningen har ikke et overblik over behovet for ældre- og handicapvenlige boliger til mere selvhjulpne ældre, da alene ældre med væsentlige funktionsnedsættelser, såsom gangbesvær, skrives op boligerne. Det formodes dog, at behovet for flere boliger er voksende som følge af et stigende antal ældre. Befolkningsprognoser fra Grønlands Statistik indikerer, at gruppen af 67+ i Tasiilaq og omkringliggende bosteder i 2030 vil være på 213 borgere, hvilket svarer til en stigning på omkring 49 % i forhold til 2020.

Forvaltningen vurderer, at der er et behov for flere ældre- og handicapvenlige boliger i hele kommunen, herunder på østkysten. I Tasiilaq var der i juni 2025 6 borgere på venteliste til ældre- og handicapvenlige boliger, mens der i Ittoqqortoormiit var 0 borgere på venteliste. Det er især i Tasiilaq, hvor der er behov for flere ældre- og handicapvenlige boliger. Da der i de mindre bosteder ikke kan leveres samme plejeniveau fra hjemmehjælpen som i Tasiilaq, kan ældre borgere være nødt til at flytte. Derfor vil det være mest relevant at udvide kapaciteten i Tasiilaq.

Såfremt der skal bygges nye ældre- og handicapvenlige boliger, anbefaler forvaltningen, at der fastsættes minimumsstandards for de nye boliger i forhold til plads til hjælpemidler og adgangsforhold med videre. Det anbefales blandt andet, at der i forbindelse med nyt boligbyggeri tages højde for principper som universal design i overensstemmelse med handicapkonventionen.

Plan for nyt boligbyggeri

I budgetforliget for 2025 afsatte Kommunalbestyrelsen 50 mio. kr. årligt til Iserit A/S til nyt boligbyggeri. Kommunen samarbejder med Iserit A/S om at udarbejde en 10-års boligplan, der kombinerer byggeri af almene boliger med langsigtede politiske prioriteringer.

På ejermødet med Iserit A/S d. 8. september vil blive lagt en foreløbig procesplan for arbejdet med 10-årsplanen. Iserit A/S vil holde oplæg på temadag med Kommunalbestyrelsen, ligeledes i september. Politiske prioriteringer sammen med faktorer som demografi og ventelister vil danne grundlaget for 10-års-planen.

Økonomisk og ressourcemæssig vurdering fra forvaltningen

Ikke relevant.

Økonomisk vurdering fra Afdeling for Budget og Regnskab

Ikke relevant.

Lovgrundlag og rammesættende dokumenter

- Selvstyrets lovbekendtgørelse af landstingsforordning om leje af boliger nr. 32 af 2. april 2025
- Planstrategi 2023
- Handicappolitik 2024-2028
- Ældrepolitik

Bilag

1. Vurdering af ældre- og handicapvenlige boliger på østkysten

Punkt .: Evt.

Punkt .: Godkendelse af referat

Beslutning

Referat godkendes kl. 16:33